

Analiza zraka u Slavonskom Brodu pokazuje alarmantno zagađenje opasno po zdravlje ljudi. Krivac je rafinerija u susjednom Bosanskom Brodu. Svi prosvjedi su ostali bez rezultata, građani još jedino nadu polažu u EU.

Rafinerija nafte Brod a.d. iz Bosanskog Broda pokrenula je ponovo svoju proizvodnju 2008. godine. Od tada stanovnici s druge strane Save u hrvatskom Slavonskom Brodu udišu najnekvalitetniji zrak u Hrvatskoj. Zrak s povišenom količinom sumporovodika i lebdećih čestica dokazano može utjecati na zdravlje ljudi i uzrokovati mnoge bolesti. Kvaliteta života u Slavonskom Brodu od 2008. godine je drastično pala. Sumporovodik smrdi na pokvarena jaja i Brođani - doslovce - često ne smiju otvoriti prozore. Jedini im je spas kada zapuše sjeverac, pa vjetar dim iz rafinerije odnese na drugu stranu.

Ravnatelj Zavoda za javno zdravstvo (ZZJZ) u Slavonskom Brodu dr. Anto Cvitković kaže da je Slavonski Brod u najgoroj kategoriji što se tiče kvalitete zraka. "Prema podacima Svjetske zdravstvene organizacije (WHO) sumporovodik i lebdeće čestice utječu na povišen kardiovaskularni morbiditet i mortalitet i respiratorne bolesti. Poznato je da onečišćenje zraka uzrokuje karcinome, ali za neke karcinogeneze potrebno je i desetak godina do pojave bolesti", upozorava dr. Cvitković. .

ZZJZ izradio je dvije studije na temelju rutinske zdravstvene statistike, a u posljednjih mjesec dana uspio je ostvariti i suradnju sa sličnom institucijom u Banja Luci kojoj su poslali zahtjeve za uvid u njihove podatke. Svjesni su da rutinska zdravstvena statistika nije možda najbolji način za takvu vrstu istraživanja, no krenuli su istraživati, u suradnji s Ministarstvom zdravlja. Istraživanje je već dobilo odobrenje etičkog povjerenstva. Dr. Cvitković kao znanstvenik ne želi prejudicirati rezultate istraživanja ali, kako kaže: "Nije potrebno otkrivati toplu vodu, WHO je u svojim dokumentima utvrdio da ovakvo onečišćenje zraka uzrokuje morbiditet i poznato je da uzrokuje neke tumore, to su poznate stvari i nema razloga da ne očekujemo da se to ne dogodi i na našem području", upozorava dr. Cvitković. Problem se pokušava riješiti godinama - nema ministra zaštite okoliša koji taj problem nije (bezuspješno) pokušao riješiti. Činjenica da je rafinerija u 40-postotnom vlasništvu ruskog Zarubežnjefta, da se nalazi na teritoriju Republike Srpske koja je entitet unutar Bosne i Hercegovine, koja i inače nije zemlja s visokim ekološkim standardima, otežava svaki pokušaj da se nešto učini. Kada se tome pridoda da je rafinerija u gubicima, Brođanima je jasno da će udisati zagađeni zrak još jako dugo. Prošli mjesec je Slavonski Brod posjetio i ministar pravosuđa Ante Šprlje koji je odlučio ovo pitanje zaoštriti: "Ako se utvrdi da postoje kaznena djela ili prekršaji, Hrvatska i njezine pravosudne institucije zadržavaju pravo da poduzmu sve mjere da se spriječi dovod sredstava koja utječu na zdravlje građana uz rafineriju", izjavio je ministar aludirajući da bi Janaf mogao "zavrnuti slavinu" rafineriji koja

se “napaja” naftom iz hrvatskog naftovoda. Iz Ministarstva pravosuđa su obavijestili DW da “istragu, sukladno Zakonu o kaznenom postupku, provodi državni odvjetnik”. Kako je svrha istrage prikupljanje dokaza i podataka potrebnih da bi državni odvjetnik mogao odlučiti hoće li podignuti optužnicu ili obustaviti postupak, rezultati istrage će se saznati uskoro.

Mario Brezičević iz agencije za trgovinu nekretninama Diva kaže da za sada ne postoji korelacija između cijena nekretnina i blizine rafinerije jer: “Kad smrdi, smrdi cijeli grad, tako da nema nekog utjecaja blizina rafinerije, cijenu više formira lokacija. No u zadnje vrijeme postoji tendencija da ljudi sve više ‘bježe’ u Brodsko Vinogorje. Pogotovo mlađe obitelji s malom djecom traže dom u tom djelu grada baš iz tog razloga”, kaže Brezičević. Brodsko Vinogorje je naselje na sjeverozapadnoj uzvisini u rubnom dijelu Slavenskog Broda i tamo se, zbog konfiguracije zemljišta i mikroklimatskih uvjeta, zagađenja najmanje osjeti pa se može reći da je rafinerija počela utjecati ne samo na zdravlje, već i na urbanističku sliku u Slavenskom Brodu.

Brodski liječnik dr. Željko Blažinkov, član udruge Eko-Integral, koja je slijednik Građanske inicijative za čisti zrak, kaže da je za sada veliki pesimist: “Ili bolje rečeno realist. Rafinerija radi već sedam godina i konstantno je onečišćenje dok rafinerija radi. Pa čak i kad nije u pogonu, spaljuju nekakva mazute u tim ložištima i to onečišćuje zrak.”

I dr. Blažinkov spominje nelogičnosti oko opskrbe rafinerije naftom: “Tu postoji i problem Janafa koji je u vlasništvu naše države i koji opskrbljuje rafineriju naftom. Taj posao previše vrijedi da bi netko pokušao napraviti preko Janafa nešto. Republika Srpska je neka država u državi, Dayton im je to omogućio, Rusi rade što žele i ja tu stvarno ne vidim rješenje”, kaže brodski liječnik. Jedine nade polaže u Europsku uniju, preko koje bi Hrvatska mogla nešto učiniti da zaštiti svoje građane.

“Naša jedina nekakva šansa je da jednog dana, ako se do tada ne raspadne Bosna i Hercegovina i ne raspadne Europska unija, mi njih blokiramo dok se to ne riješi, kao što je Slovenija blokirala nas zbog Piranskog zaljeva”, mišljenja je ovaj aktivist i liječnik.

Rafineriji nagodinu ističe ekološka dozvola, ali dr. Blažinkov ni u tome ne vidi spas: “Ekološki kriteriji u BiH su toliko niski da uopće ne sumnjam da će im dozvola biti produžena.”

Zagađenje ovisi i od meteorološkim uvjetima, ljeti Brođane truje benzen, zimi sumporovodik i leteće čestice koje ponekad, iako je granična vrijednost 50 mikrograma po prostornom metru, znaju dostići i 150, a ponekad i 300 mikrograma.

“Imali smo očitavanja rezultata zagađenja prema kojima bi u nekim gradovima svirali uzbunu i djeca ne bi išla u školu”, kaže dr. Blažinkov sliježući ramenima. Brođani su očigledno već “navikli” da ih truju.

BiH: Brođani udišu zrak koji je vrlo opasan po zdravlje

izvor: croenergo.eu